

Članak visokog predstavnika za BiH, Christiana Schwarz-Schillinga: “Vrijeme je za preuzimanje odgovornosti”

Vrijeme je za preuzimanje odgovornosti

U svijetu preovladavaju dva suprotna stava u debati o najboljem načinu za rješavanje poslijeratnih situacija – bilo na Balkanu, u Afganistanu ili u Iraku. Pristalice prvog stava zastupaju tezu direktne međunarodne intervencije u domaćim zakonima u cilju postavljanja temelja za demokratske postupke i vladavinu zakona. Pristalice drugog stava polažu nade u odgovornost domaćih organa kada se radi o uspostavljanju demokratske političke kulture i izgradnje aktivnog civilnog društva. Međunarodna zajednica je u proteklih 11 godina u Bosni i Hercegovini isprobala oba pristupa. Iskustva pokazuju da uspjeh prevashodno zavisi od pravovremene primjene i jednog i drugog pristupa.

U prvim poslijeratnim godinama, bile su potrebne ciljane međunarodne intervencije za implementaciju Daytonskog mirovnog sporazuma i uklanjanje najgorih posljedica rata. Moji prethodnici su s pravom koristili svoje izvanredne ovlasti da pruže podršku istraživanju ratnih zločina, povratku izbjeglica i vladavini zakona.

Danas je došlo vrijeme da se pristupi postepenoj tranziciji prema odgovornosti domaćih organa. Čak i prije stupanja na sadašnju dužnost, ja sam bio uvjeren da ovlasti koje su mi date treba koristiti umjereno i u ekstremnim okolnostima. Ja sam se izjasnio da mi je cilj izvršiti prenos odgovornosti na domaće političare uz istovremeno pružanje posredničke i

savjetodavne pomoći s moje strane. U vrijeme kada sam imenovan na funkciju visokog predstavnika, ovaj pristup je odražavao i jedinstven stav članova međunarodne zajednice koji su bili garanti mirovnog sporazuma. U vrijeme kada se nazirao kraj daytonskog mandata, međunarodna zajednica je smatrala da je bilo važno usvojiti manje intervencionističku politiku.

Nažalost, u protekloj godini nisu realizirani svi zacrtani ciljevi. Nakon što su u Parlamentu sa samo dva glasa protiv odbačeni naponi na reformi Ustava koji su se odvijali pod okriljem SAD-a, zbog nacionalističke retorike izborne kampanje reformski proces je obustavljen za nekoliko mjeseci. Kao rezultat toga, ja ću preporučiti Vijeću za implementaciju mira, koje se sastaje krajem ovog mjeseca u Briselu, da odloži ukidanje Ureda visokog predstavnika, uključujući i njegove posebne ovlasti, za još jednu godinu. Vremenski ograničeno produženje daytonskog mandata omogućit će nam da se bavimo rješavanjem eventualnih potresa nakon odluke o statusu Kosova, i za vođenje reformskog procesa u zemlji sa potrebnom odlučnošću.

Nakon opsežnih razgovora u Washingtonu, Moskvi i glavnim gradovima država EU, uvjeren sam da će međunarodna zajednica nastaviti da polaže nade u koncept odgovornosti domaćih organa kako bi se osigurala trajna stabilnost Bosne i Hercegovine i uklonile prepreke sa puta ove zemlje ka Evropskoj uniji.

Godina 2007. ima sve što je potrebno za uspjeh. Novoimenovana vlada na državnom nivou oživjela je razgovore o policijskoj reformi u naporima da ispuni uvjete za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom. U narednim mjesecima, također će doći do nastavka aktivnosti na reformi Ustava ove zemlje. Moji prvi kontakti sa novim organima učvrstili su me u uvjerenju da na svim stranama postoji snažna volja da se nastavi sa reformama.

Međunarodna zajednica sada treba da djeluje sa jasnim osjećajem svrhe. Njemačko Predsjedništvo EU ima posebnu

odgovornost u tom pogledu.

Povratak na prevaziđenu intervencionističku politiku osuđen je na propast. Jedino strpljenje i čvrsta odlučnost međunarodne zajednice će povesti Bosnu i Hercegovinu ka punoj domaćoj odgovornosti i utrti joj put prema Evropi.